

УДК 332

Г. Сеник

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НЕОБХІДНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

G. Senyk

THE NEED FOR DECENTRALIZATION IN UKRAINE

Перехід від централізації влади до децентралізованого управління є характерною рисою для великої кількості як розвинених країн, так і країн, що розвиваються. Цей процес зумовлений прагненням країн до підвищення ефективності надання державних послуг та прискорення процесу економічного зростання.

Однією із проблем багатьох країн, що розвиваються, є те, що вже тривалий час центральний уряд не здатен забезпечити належного рівня послуг рівномірно на всій державній території. Жителі великих міст мають порівняно легкий доступ до державних послуг, у той час, коли у віддалених районах послуги установ центрального уряду відсутні взагалі.

Децентралізація викликана потребою змінити ситуацію в країні, що пов'язана із реалізацією інтересів як держави в цілому, так і окремих територіальних громад.

Існуюча система державного управління в Україні є внутрішньо суперечливою, незавершеною і відірваною від людей. Після декількох спроб її реформування система залишається в цілому неефективною, оскільки поєднує як старі інститути, що залишились у спадок від радянської доби, так і нові інститути, які сформувалися у період незалежності України.

Майже 70% територіальних громад мають населення менш як дві тисячі осіб, що об'єктивно й істотно ускладнює надання їм необхідного переліку послуг. У разі незначної кількості населення в громаді виникають системні проблеми, пов'язані із забезпеченням комплексом так званих муніципальних послуг. Тобто постає проблема оптимізації територіальних громад, виходячи з їхньої практичної можливості забезпечити своїх членів відповідними послугами.

Особливістю проведення децентралізації влади в Україні є те, що одночасно триває процес реформи місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою та державної регіональної політики.

Реформа місцевого самоврядування та децентралізації влади передбачає подолання багатьох викликів, а саме:

- залежність територій від центру;
- інфраструктурна та фінансова слабкість громад;
- деградація сільської місцевості;
- високий рівень дотаційності громад;
- низький рівень інвестиційної привабливості територій тощо.

Децентралізація є досить перспективною ідеєю, реалізація якої може піти на благо держави. Вона дозволяє зміцнити центральну владу, надавши їй можливість сконцентрувати увагу і ресурси на завданнях національного рівня і звільнивши її від безлічі поточних питань, які куди більш ефективно можуть вирішуватися на місцевому рівні. У подальшому варто дослідити основні форми децентралізації, а також складові елементи процесу децентралізації, щоб отримати змогу здійснити реформи політичного та соціально-економічного характеру найбільш повно і в інтересах державної влади, органів місцевого самоврядування та представників територіальних громад.